

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 25. prosince 2025, **Narození Páně – za svítání / ve dne**
Biblická čtení: Iz 62,11-12/52,7-10; Ž 97/98; Tiit 3,4-7/Žid 1,1-6; Lk 2,15-20/Jan 1,1-18

Milé sestry, milí bratři,

lecko může mít pocit, že o vánočních svátcích se na nás chrlí až neuvěřitelné **množství slov**; o smyslu Vánocích, jejich prožívání či poselství. To samozřejmě asi není špatně, zejména jsou-li to slova aspoň nějak dobrá a pravdivá, člověk taková slova potřebuje slyšet.

Ale Vánoce by zároveň měly být spíše o **mlčení**. Vždyť **Mesiáš** se narodil v noci, **tiché noci**, kdy všechno spí, narodil se jako malé křehké dítě, které ještě nemluví, je **nemluvnětem**. Nemáme v evangeliu **žádné slovo** Marie či Josefa z Betléma, vůl a oslík jsou také němými zvířaty. A pastýři, kteří k narozenému Ježíšovi jako první přišli, dozajista nebyli také žádnými rétory.

Je sice pravda, že «Slovo se stalo tělem», aby skrze Ježíše **promluvalo**. A stejně tak je pravda, že **evangelium**, i to o narození Páně, je také **lidskou mluvou**. Přesto by **trocha mlčení** nám lidem, zejména o Vánocích, u Betléma, u Božího dítěte, před Bohem a světem **neuškodila**. Abychom se naučili **naslouchat**, pokorně naslouchat **Božímu mluvení**. Ale i mluvení **lidí**, mluvení **světa i života** jako takového.

Když jsem se **včera** snažil si aspoň nějak připravit toto vánoční kázání, měl jsem pocit, že by se opravdu mělo spíše **mlčet**, nechat promlouvat bohoslužbu a Betlém. A moc raději nemluvit, možná nakonec neříkat vůbec nic. Vždyť vánoční **evangelium** a vánoční **bohoslužba** jsou **výmluvné** dost. Což, domnívám se, pořád platí.

Jenže jsem si ke štědrovečerní večeři pustil své oblíbené **rádio**. Zrovna běžela repríza svátečního vánočního vydání **Názorů a komentářů**, tentokrát formou kulatého stolu několika křesťanských myslitelů, kteří odpovídali na otázky moderátora. Mezi nimi byl i filozof **Daniel Kroupa**. Mimo jiné se snažil říci pár slov o teologickém smyslu Vánoc a pak také odpovědět na otázku, co by snad mohl poradit těm, kteří se cítí být sami. Co říkal, nebylo asi něco až tak nového, naopak, on sám jako věřící křesťan k těmto věcem ani určitě nechtěl říci nic nového. Ale jeho odpovědi mi přišly oslovující. Přišlo mi dobré, že **zazněly**. Možná stojí za to si i celý pořad na Českém rozhlase Plus poslechnout (odpust'te nevyžádanou a neobjednanou reklamu).

Co se tedy Daniel Kroupa pokusil zdůraznit na **tajemství Vánoc** a na jejich poselství? Vlastně základní **teologickou pravdu**, která by nám zejména **o Vánocích** měla **zřejmější**, neboť je to právě **narození Páně**, jež otevírá před člověkem **křesťanský obraz Boha**, který je Božsky nový a Božsky jiný: **Obraz Boha**, který se narodil jako **bezmocné Dítě**, Boha, který **se liší** od mocných antických božstev, Boha, který chtěl být takto **křehce bezmocný** tváří v tvář **člověku**. Je to „**úplně jiný typ božství**“ než třeba to antické, podotkl Daniel Kroupa.

Ano, je to jistě **zjednodušená** formulace, ale něco takového nám **Vánoce** přeci opravdu říkají: **Bůh** v **Ježíši Kristu**, který se narodil jako **bezmocné dítě** v **chlívě** a zemřel jako poslední zločinec na **kříži**, se ukázal jako **absolutní láska**, která v tomto světě musí **také trpět**. Vždyť sotva se Ježíš narodil, byl pronásledován, Josef ho musel ukrýt v Egyptě. Bůh i po vtělení zůstal **všemohoucím Bohem**, z toho nic jako Bůh ztratit nemohl. Ale možná právě proto, že je zároveň **absolutním dobrem a láskou**, chtěl být a chce být Bohem – do jisté míry – stále **křehce bezmocným** v konfrontaci s **lidskou svobodou**, někdy odvrácenou, ba zvrácenou. Protože «Bůh je láska», jak zní jeho **nejkrásnější** a vlastně i nejvánočnější definice.

I proto se stal takový **Bůh člověkem**, bezmocným, křehkým, v chlívě narozeným, Herodem pronásledovaným, mocnými nenáviděným, ukřižovaným a nakonec zmrtvýchvstalým, **aby**

nám **zjevil**, že **Boží moc** se v tomto světě často projevuje také jako **bezmoc**, bezmoc **lásky**. A přesto je **Boží a živá**.

Boží Syn se i proto stal slabým člověkem, aby nám **zjevil**, že **každý člověk**, i ten nejbezmocnější, v sobě nese **Boží obraz**. Proto se Bůh v člověku Ježíši ubytoval a skrze své lidství **se tajemně spojil s každým** člověkem, stal se Druhým Adamem. «Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi... My jsme viděli jeho slávu... Slávu, jakou má u Otce jednorozený Syn... Skrze ně všechno povstalo... Světlo pravé, které osvětluje každého člověka».

V Kristu Ježíšovi je tedy před námi **zjevení Boha i ideálu lidství**, včetně jeho křehkosti a potřeby **růstu** a zrání. Nikdy proto nemůže být větší obraz Boha ani větší ideál člověka, než jaké nám předkládá Ježíšův odraz a odkaz v **evangelium**. A to začíná v Betlémě, narozením křehkého Božího Dítěte.

Na otázku, co by snad poradil lidem, kteří trpí zejména teď o Vánocích pocitem samoty, aniž by tuto bolest jakkoli zlehčoval, **Daniel Kroupa** odpověděl: „**Jsi-li tak strašně sám, tak spolu-trp s trpícími, a nebudeš sám**“.

Zase, je to jistě zjednodušené, určitě se to lehko řekne, hůře žije. Ale má to v sobě velkou pravdu: Kdo **má rád**, není **nikdy zcela sám**. Je **otevřený**, Bohu i lidem. Přičemž právě **empatie**, schopnost soucítit a vcítit se, je předpokladem jakékoli lásky. Je projevem **lidství**, onoho **Božího obrazu** v nás, je perlou, kterou bychom měli v sobě pěstovat a nechat růst, k Boží podobě.

I o **soucitu s námi** je přeci Boží „bezmoc“ v křehkém Dítěti, o soucitu jsou, a hlavně by měly být celé Vánoce, o soucitu s námi a světem je totiž celé **Boží vtělení**, Boží lidské **narození**. Koneckonců, jaké **jméno** podle proroka Izaiáše dostal Kristus a jak ho Panně Marii zvěstoval anděl Gabriel? «Emanuel, Bůh s námi»...

Je-li Bůh s námi, měli bychom i my chtít být s ním, být **otevření jeho vlivu**, jeho **dobrému vlivu** skrze Pána Ježíše, skrze jeho evangelium, **skrze Boží slovo**.

A právě to je jedno z **poselství Vánoc**: Otevřít se, znovu **se otevřít** vztahu s narozeným Bohem, vtěleným absolutním **Dobrem**, **žít pro** Boha a lidi a svět, s Bohem a s lidmi a ve světě. Tedy **milovat**. **Soucítit**, **spolu-trpět**. S lidmi i Božím Dítětem. A **nebudeme** tak nikdy **sami**.

Milé sestry, milí bratři, možná by bývalo lepší asi skutečně **mlčet** a nevyvalit další proud slov. Odpusťte. Raději se společně **zadívejme na Betlém**. A zkusme se – jak se každoročně připomíná – stát jednou z jeho **postaviček**. Každý se zkusme svým způsobem – ne nepodobně pastýřům – **rozeběhnout** za Božím **Dítětem**. Za **Slovem**, které se stalo tělem a přebývalo – a stále tajemně přebývá – s námi, a pro nás. Aby nás **ovlivňovalo** v tom nejpodstatnějším: v touze a schopnosti konat **soucitné dobro**. **Pro-existovat**, a to **praxí**, nejen teorií. Prostě **vánočně**, kdy se Bůh stal doslova hmatatelným.